

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. B. B.**, bývajúceho v B., zastúpeného advokátskou kanceláriou S., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanej obchodnej spoločnosti **B., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou B., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., **o určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 58 C 126/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. marca 2014 sp. zn. 8 Co 645/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. septembra 2013 č.k. 58 C 126/2007-983: I. uložil žalovanej (univerzálnej právnej nástupkyňi spoločnosti G., s.r.o., so sídlom v B.), povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške 62 378,01 €, II. vo zvyšnej časti návrh zamietol, III. konanie v časti o zaplatenie mzdy za február, marec a apríl 2007 zastavil, IV. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok 3 842,18 €, V. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Pri výpočte náhrady mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru výpoveďou (ďalej len „náhrada mzdy“) vychádzal z pravdepodobného mesačného zárobku žalobcu za rozhodné obdobie (t.j. za I. štvrtrok 2007) vo výške 6 930,89 €, pričom nezohľadnil dodatok č. 5 k pracovnej zmluve z 10. augusta 2005 vyhotovený v anglickom jazyku, ktorý posúdil ako neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka) pre jeho rozpor s § 8 ods. 2 zákona č. 270/1995 Z.z. o štátnom jazyku. Žalobcovi priznal náhradu mzdy celkom za 9 mesiacov, t.j. od 1. mája 2007 do 31. januára 2008. Výrok, ktorým bola žaloba o náhradu mzdy zamietnutá vo zvyšnej časti,

odôvodnil poukázaním na výsledky vykonaného dokazovania preukazujúce, že na tuzemskom pracovnom trhu v oblasti IT/telekomunikácie bol od 1. mája 2007 do 18. novembra 2009 dostatok voľných pracovných miest na rovnakej alebo obdobnej pracovnej pozícii ako zastával žalobca u žalovanej. Uviedol tiež, že žalobca si sám aktívne nehľadal prácu prostredníctvom renomovaných personálnych agentúr, nekontaktoval agentúry pôsobiace na tuzemskom pracovnom trhu za účelom aktívneho vyhľadania prác v strednom a vyššom manažmente, i keď ako top manažér vedel (mal vedieť), že takéto pracovné pozície sa obsadzujú predovšetkým prostredníctvom renomovaných personálnych agentúr. Poznamenal, že žalobcom uplatnená náhrada mzdy za 30 mesiacov by presahovala charakter primeranej sankcie pre zamestnávateľa a bola neprimeranou žalobcovou satisfakciou. Súd zamietol žalobu aj v časti úrokov z omeškania za obdobie od 20. mája 2008, lebo sa týkali náhrady mzdy presahujúcej 9 mesiacov. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Proti zamietajúcemu výroku (II.) tohto rozsudku podal žalobca odvolanie; žiadal v tejto časti zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobe vyhovieť.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. marca 2014 sp. zn. 8 Co 645/2013: a/ rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 12 561,05 € do 3 dní, b/ vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, c/ napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa náhrady trov konania a povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok zrušil a vec v tejto časti vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie pri výpočte pravdepodobného zárobku pre účely náhrady mzdy vychádzal z tzv. anglického dodatku č. 5, ktorý považoval za platný právny úkon (žalobcovi ním bola určená základná mesačná mzda vo výške 250 000 Sk). Pri výpočte pravdepodobného zárobku zhodne so súdom prvej inštancie nezohľadnil kvartálny bonus (prémium) za I. štvrťrok 2007, lebo rozhodnutím žalovanej z 18. januára 2007 bolo zrušené pracovné miesto žalobcu, a preto mu nemohol vzniknúť nárok na vyplatenie tejto prémie. Odvolací súd vzhľadom na uvedené vyčíslil pravdepodobný zárobok žalobcu za rozhodné obdobie vo výške 8 326,50 €. Nárok žalobcu na náhradu mzdy za obdobie 9 mesiacov predstavuje celkom 74 939,06 €, teda o 12 561,05 € viac, ako ju vyčíslil (vo výške 62 378,01 €) súd prvej inštancie. Z týchto dôvodov odvolací súd čiastočne zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v ostatnej časti rozsudok súdu prvej inštancie z jeho vecne správnych dôvodov potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

4. Proti výrokom uvedeného rozsudku odvolacieho súdu, ktorými bol rozsudok súdu prvej inštancie sčasti zmenený a sčasti potvrdený (viď vyššie výroky označené a/ a b/) podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 238 ods. 1 O.s.p. V dovolaní uplatnil dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O.s.p. Na odôvodnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Poukázal na to, že štvrtročný bonus zúčtovaný v I. štvrtroku 2007 mal odvolací súd zohľadniť pri výpočte priemerného zárobku pre účely výpočtu náhrady mzdy – rozhodným momentom bol totiž aj moment zúčtovania mzdy alebo jej variabilnej zložky (§ 134 ods. 1 Zákonníka práce); táto prémie mu bola v rozhodnom období zúčtovaná a vyplatená vo výške 14 489 145 €. V ďalšej časti dovolania uviedol podrobný výpočet pravdepodobného zárobku za rozhodné obdobie pre účely náhrady mzdy, ktorý podľa jeho výpočtu predstavuje 13 178,69 € mesačne (celkovo teda 403 926,85 € za obdobie od 1. mája 2007 do 18. novembra 2009 po odpočítaní sumy, ktorá mu bola priznaná súdom prvej inštancie). Odvolaciemu súdu vytkol tiež nesprávne právne posúdenie podstaty nároku na náhradu mzdy za obdobie presahujúce 9 mesiacov ako aj príslušenstva pohľadávky. Záver, že žalobcovi patrí len náhrada mzdy za 9 mesiacov (lebo žalobca mohol vzhľadom na jeho vysokoškolské vzdelanie, vek, profesionálne skúsenosti, jazykovú vybavenosť a manažérske schopnosti získať za uvedené obdobie pracovnú pozíciu s porovnateľným príjmom) je nesprávny a ničím nepodložený – žalobca bol schopný a ochotný sa zamestnať a aktívne si hľadal zamestnanie, čo preukázal množstvom žiadostí o zamestnanie. Podľa názoru dovolateľa nemal byť úrok z omeškania limitovaný (§ 79 ods. 2 Zákonníka práce), lebo ide o zákonný nárok veriteľa. Odvolací súd to ale, napriek vzneseným námietkam, nezohľadnil. Zo všetkých týchto dôvodov žalobca označil napadnuté výroky rozsudku odvolacieho súdu za nesprávne a odôvodnené spôsobom nedostatočným, zmätočným, nemajúcim logickú postupnosť. Tieto nedostatky vedú k nepreskúmateľnosti predmetných výrokov, čo má podľa názoru dovolateľa za následok znemožnenie realizácie jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Žiadal preto rozsudok odvolacieho súdu v napadnutých výrokoch buď zmeniť (a žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške 341 548,84 € spolu s úrokom z omeškania vo výške špecifikovanej v dovolacom petite a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania), alebo zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je nedôvodný. Žiadala ho buď odmietnuť alebo zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

6. Dovolanie bolo podané 30. mája 2014. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, uskutočnení dovolacieho prieskumu a vydaní (pre dovolateľa) priaznivého rozhodnutia.

8.1. Dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

8.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej

aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 8.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

11. Dovolateľ podal dovolanie jednak proti výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, jednak proti výroku, ktorým odvolací súd vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

12. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku – či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania bola do 30. júna 2016 vymedzená ustanoveniami § 236 až § 239 O.s.p.). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie – či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pokiaľ taký (subjektívny) dôvod daný nie je, dovolací súd sa nezaobrá otázkou (objektívnej) prípustnosti dovolania.

13. Zmeňujúci výrok rozsudku, ktorým odvolací súd žalobcovi nad sumu priznanú už súdom prvej inštancie (t.j. nad sumu 62 378,01 €) priznal navyše ešte aj sumu 12 561,05 € (čo je spolu 74 939,06 €), predstavuje rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým nebolo

negatívne zasiahnuté do postavenia žalobcu – naopak, odvolací súd rozhodol v jeho prospech. Vzhľadom na to žalobca nie je osobou subjektívne oprávnenou napadnúť tento výrok dovolaním (viď R 50/1999). Dovolanie v uvedenej časti bolo preto potrebné odmietnuť ako podané tým, kto ho nie je oprávnený podať (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

14. Dovolanie v časti, ktorou je napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, smeruje proti výroku, ktorý je „potvrdzujúci“ tak z hľadiska jeho formálneho označenia, ako aj z hľadiska jeho obsahu – odvolací súd považoval žalobu za neopodstatnenú v časti týkajúcej sa sumy nad 74 939,06 €; prvoinštančný súd ju takto posúdil v časti týkajúcej sa sumy (už) nad 62 378,01 €. Oba súdy teda dospeli k zhodnému záveru, že žaloba o zaplatenie sumy nad 74 939 € nie je dôvodná. Dovolanie žalobcu smerujúce proti tomuto výroku rozsudku odvolacieho súdu je teda v tejto časti podané proti takému rozsudku, ktorý nemá znaky tých rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. To znamená, že dovolanie žalobcu v tejto časti nevyvolalo účinky, ktoré by umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

14.1. Dovolanie žalobcu v tejto časti by bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že rozsudok je nedostatočne odôvodnený do tej miery, že je nepreskúmateľný. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania.

14.2. Dovolateľom namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania odnímajúcu možnosť pred súdom konať, ale za tzv. inú vadu, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na zásade, že nejde o procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/216. V danom prípade nie je žiadny dôvod, ktorý by opodstatňoval uplatnenie druhej vety tohto stanoviska. V dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolací súd náležite vysvetlil všetky podstatné dôvody svojho rozhodnutia; zreteľne uviedol podstatné dôvody priznania náhrady mzdy v určenej výške, ďalej výpočet pravdepodobného zárobku žalobcu použitý pre výpočet náhrady mzdy, dôvody nepriznania náhrady mzdy presahujúcej 9 mesiacov a vysvetlil tiež dôvody nepriznania úroku

z omeškania. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti dovolací súd pripomína, že ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

14.3. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Na zásade, že nesprávne právne závery nezaklali prípustnosť dovolania, zotrval najvyšší súd konštantne a jednotne (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

14.4. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nepovažovala rozhodovacia prax najvyššieho súdu do vyššie uvedeného dňa ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

14.5. K vyššie uvedenému treba uviesť, že aj ústavný súd zastáva názor, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

14.6. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 bolo dovolanie žalobcu v tejto časti procesne neprípustné. Do uvedeného

dňa najvyšší súd dovolanie, ktoré smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nebolo dovolanie prípustné, odmietal podľa ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.

15. So zreteľom na body 13. a 14. najvyšší súd uzatvára, že dovolanie žalobcu v danom prípade nevyvolalo účinok umožňujúci uskutočniť meritórny dovolací prieskum, ktorý by zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (§ 470 ods. 2 CSP). Vzhľadom na to dovolanie odmietol podľa § 447 písm. b/ a c/ CSP.

16. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

V Bratislave 19. januára 2017

**JUDr. Emil Franciscy, v.r.
predseda senátu**

**JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
členka senátu**

**JUDr. Elena Siebenstichová, v.r.
členka senátu
(sudca spravodajca)**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková